

Policy Brief: A digitális foglalkoztatási utak kiépítése a roma fiatalok számára a szakképzésben (VET) Tanulások a DigiFast projektből

Készítette: REDI Network & DigiFast Konzorcium

Projekt: DigiFast – Fast-Tracking Digital Inclusion — 2023-1-RO01-KA220-YOU-000155720

Vezetői összefoglaló

A roma fiatalok Európa-szerte jelentős akadályokba ütköznek a digitális oktatásban és a munkaerőpiacon. A DigiFast projekt egy gyakorlatorientált, foglalkoztatás-központú szakképzési (VET) modellt tesztelt Romániában, Szerbiában, Litvániában és Magyarországon, ahol a digitális készségfejlesztést mentorálással és gyakornoki lehetőségekkel kombinálta.

A konzorcium eredményei:

48 videó készült az online kurzushoz és 12 platformhasználati útmutató. Minden videó négy nyelven (EN, LT, HU, RO) lett elkészítve és szinkronizálva.

200 roma fiatal vett részt a nemzeti bootcampek képzésein.

39 gyakornoki program valósult meg (mind fizetés nélküli): LT 14, RS 11, HU 10, RO 4.

Egy digitális tanulási platform 65 aktív felhasználóval, 590+ egyedi tanulóval és kb. 15 000 tanulási interakcióval.

A projekt igazolja, hogy a rövid, moduláris digitális szakképzés, megfelelő mentorálással és kkv-partnerségekkel hatékonyan növeli a roma fiatalok foglalkoztathatóságát. Ugyanakkor a DigiFast rámutat a tartós rendszerszintű akadályokra is, például a nem formális tanulás alacsony elismerésére, a strukturális diszkriminációra és a munkáltatói vonakodásra.

1. Háttér és kontextus

Az EU-s előrelépések ellenére a roma fiatalok továbbra is egyenlőtlen eséllyel férnek hozzá az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz. A korai iskolaelhagyás, az alacsony digitális írástudás és a diszkrimináció akadályozza részvételüket a gyorsan fejlődő digitális gazdaságban.

A DigiFast projekt az alábbi elemekkel válaszolt ezekre a hiányosságokra:

- 8 órás videóalapú tananyag digitális marketingről és tartalomgyártásról
- interaktív, többnyelvű online tanulási platform
- hibrid bootcampek gyakorlatorientált tanulással
- mentorprogram és gyakornoki útvonalak, amelyek a képzést a munkaerőpiacra kötik össze

A négy országban végzett megvalósítás értékes összehasonlító tapasztalatokat nyújtott a roma fiatalok digitális inklúzióját támogató stratégiákról

2. Főbb eredmények a partnerországokban

2.1 Készségfejlesztés és képzési megvalósítás

200 roma fiatal vett részt a nemzeti DigiFast bootcampeken:

- Litvánia: 32
- Szerbia: 32
- Románia: 44
- Magyarország: 31

A tananyag lefedte: digitális tartalomgyártás, kép- és videószerkesztés, közösségi média stratégia, analitika, branding, valamint pályaeorientáció.

2.2 A digitális tanulási platform teljesítménye

- 65 aktív regisztrált felhasználó
- 590+ egyedi tanuló
- kb. 15 000 tanulási interakció (2024 szept.–2025 nov.)
- Felhasználók több mint 40 országban — a konzorciumon túl is széles körű elérés

2.3 Gyakornoki utak

Összesen 39 gyakornoki program valósult meg:

1. Litvánia: 14
2. Szerbia: 11
3. Magyarország: 10
4. Románia: 4

A gyakornokságok fizetés nélkül zajlottak, de értékes munkahelyi tapasztalatot biztosítottak kkv-knál, civil szervezeteknél és digitális ügynökségeknél.

2.4 Videóalapú tananyag

- 114 oktatóvideó és tutorial készült
- Minden tartalom angolul, litvánul, magyarul és románul is elérhető

2.5 Oktatók és ifjúságsegítők kapacitásfejlesztése

- Ifjúságsegítő képzések minden partnerországban
- A vizuális, moduláris tanulási módszerek jelentősen növelték a bevonódást alacsony iskolai végzettségű fiatalok körében

3. Országokon átívelő kihívások és rendszerszintű akadályok

A DigiFast reális képet adott a roma fiatalok digitális foglalkoztatási útvonalait akadályozó tényezőkről.

3.1 Közös kihívások minden országban

Munkáltatói együttműködés hiányos

- A nagyvállalatok ritkán válaszoltak vagy nem érdekelte őket a roma gyakornokok fogadása.
- Gyakran eltértek a munkáltatói és gyakornoki elvárások:
 - A cégek tapasztalt gyakornokot vártak, magabiztos készségekkel.
 - A fiatalok viszont iránymutatást és strukturált támogatást vártak.

A nem formális tanulás alacsony elismerése

- A munkáltatók továbbra is a formális végzettségeket részesítik előnyben.
- A YouthPass és mikro-kreditek hasznosak, de kevésbé ismertek, így limitált a munkaerőpiaci hatásuk.

Strukturális diszkrimináció

- A roma fiatalok hátrányos megkülönböztetéssel találkoznak a kiválasztási folyamatokban.
- A bizonyított készségek ellenére kevés visszahívás, ami csökkenti a motivációt.

Vidék–város mobilitási akadályok

- A vidéki fiatalok nehezen jutottak el képzésekre, interjúkra, gyakornoki helyekre.
- Az online gyakornokság hatékony megoldásnak bizonyult.

3.2 Ország-specifikus megfigyelések

Litvánia

- Nagyon motivált fiatalok és tapasztalt helyi oktatók.
- Kiemelkedő eredmény: 14 gyakornoki hely.
- Egy résztvevő hivatalos állást ajánlatot kapott.
- Fő akadály: alacsony önbizalom és belsővé tett negatív sztereotípiák.

Szerbia

- A hosszú távú helyi kapcsolatok megkönnyítették a toborzást.
- 11 sikeres gyakornoki elhelyezés.
- Fő akadály: az iparági partnerek bevonása főként a korábbi kapcsolatokról függ.

Magyarország

- Nehézségek munkáltatók bevonásában idő- és kapacitáshiány miatt.
- A fiatalok digitális motivációja erős, de súlyos szociális terhekkel küzdenek.

Románia

- A legnehezebb terep a fiatalok elérése szempontjából.
- Vizsgák, idénymunka, alacsony önbizalom nehezítette a részvételt.
- Csak 4 gyakornoki hely jött létre, komoly erőfeszítések ellenére.

4. Tanulságok

1. A motiváció és a bizalomépítés hosszú távú befektetést igényel, különösen erős szociális terhek mellett.
2. A legtöbb esetben elengedhetetlen az előzetes kapcsolat a fogadó vállalatokkal.
3. A kkv-k nyitottabbak roma fiatalok fogadására, de világos elvárásokra és struktúrákra van szükségük.
4. A projektalapú, vizuális, moduláris tanulás a leghatékonyabb alacsony iskolai végzettség mellett.
5. A korai pályaorientáció és önbizalom-erősítés javítja a tanulási eredményeket.
6. Érdemes matchmaking eseményeket vagy állásbörzétet szervezni (akár kormányzati részvétellel), ahol munkáltatók és fiatalok találkozhatnak.
7. A készségeket a teljesítmény és a személyes kompetenciák alapján értékelik nem csak a háttér szerint.

5. Szakpolitikai ajánlások

5.1 Inkluzív digitális szakképzés erősítése

- Többnyelvű, alacsony iskolai végzettségre adaptált tananyagokra van szükség.

- Bizonyos esetekben egyéni támogatás szükséges a bevonáshoz.

5.2 Strukturált, biztonságos gyakornoki keretrendszer

- Egységes iránymutatások és mentori protokollok kialakítása a munkáltatók számára.
- Mikro-támogatások kkv-knak a gyakornokok fogadásának költségeire.

5.3 A nem formális digitális kompetenciák elismerése

- Mikro-kreditek, digitális badge-ek és YouthPass szélesebb körű integrálása a nemzeti képzési rendszerekbe.
- A munkáltatók tájékoztatása a kompetenciaalapú kiválasztás előnyeiről.
- Online gyakornoki lehetőségek bővítése.

5.4 Diszkrimináció csökkentése a toborzás során

- Célzott antidiszkriminációs intézkedések, például diverzitási vállalások közbeszerzési eljárásokban.
- Mediációs szolgáltatások támogatása a roma fiatalok kísérésére a kiválasztási folyamatban.

5.5 Vidéki digitális infrastruktúra és mobilitás fejlesztése

- Helyi digitális központok létrehozása eszközökkel, szoftverekkel, gyors internettel.
- Utazási támogatások biztosítása képzésen vagy gyakornokságon részt vevő fiataloknak.

5.6 Alapfinanszírozás biztosítása roma és helyi civil szervezetek számára

- Pályázati feltételek egyszerűsítése kis szervezetek számára.
- Működési költségek támogatása, nem csak projektalapú források biztosítása.

6. Következtetés

A DigiFast projekt bizonyítja, hogy a roma fiatalok sikeresen be tudnak lépni a digitális foglalkoztatási utakra, ha releváns készségeket, mentorálást és valós munkahelyi lehetőségeket kapnak.

A projekt:

- 200 fiatal digitális készségeit fejlesztette
- gyakornoki utak jöttek létre minden partnerországban
- magas minőségű, többnyelvű tananyagot és platformot fejlesztett
- új partnerségeket hozott létre roma közösségek, civil szervezetek, kkv-k és ifjúságsegítők között

A DigiFast ugyanakkor rávilágít: a strukturális akadályok továbbra is fennállnak, és egyetlen projekt nem képes teljesen megoldani őket. Tartós változás csak jól finanszírozott, méltányossági megközelítésű, összehangolt szakképzési rendszerekkel érhető el.

A roma fiatalok inkluzív digitális szakképzése megvalósítható — és elengedhetetlen ahhoz, hogy teljes jogú résztvevői legyenek Európa digitális társadalmának és munkaerőpiacának.